

Ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλίσεων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2010/C 82/02)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 358/2003 της Επιτροπής ⁽¹⁾, δηλαδή ο προηγούμενος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία («ΚΑΚ») στον τομέα των ασφαλίσεων που έληξε στις 31 Μαρτίου 2010, έθετε σε εφαρμογή το άρθρο 101 παράγραφος 3 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽²⁾ (η «Συνθήκη») σε ορισμένες κατηγορίες συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα των ασφαλίσεων.
2. Μετά από διεξοδική ανασκόπηση (η «ανασκόπηση») της λειτουργίας του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 358/2003, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεσή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία του εν λόγω κανονισμού ⁽³⁾ (η «έκθεση») καθώς και συνοδευτικό έγγραφο εργασίας ⁽⁴⁾ (έγγραφο εργασίας) στις 24 Μαρτίου 2009.
3. Ως αποτέλεσμα των διαπιστώσεων της από την ανασκόπηση, η Επιτροπή εξέδωσε νέο ΚΑΚ για τον τομέα των ασφαλίσεων, που ανανεώνει τις απαλλαγές για τις δύο από τις τέσσερις κατηγορίες συμφωνιών που απαλλάσσονταν στον προηγούμενο ΚΑΚ, και αφορούν, συγκεκριμένα: i) την κοινή κατάρτιση συλλογών στοιχείων, πινάκων και μελετών και ii) την κοινή κάλυψη ορισμένων ειδών ασφαλιστικών κινδύνων (pools).

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

4. Ο αρχικός στόχος της Επιτροπής όταν εξέδιδε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 358/2003, που ήταν να μειώσει τον αριθμό των κοινοποιήσεων τις οποίες λάμβανε, έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 οι επιχειρήσεις δεν μπορούν πλέον να κοινοποιούν τις συμφωνίες τους στην Επιτροπή, αλλά πρέπει να πραγματοποιούν τη δική τους αυτοαξιολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό, ένα ειδικό νομικό μέσο όπως ένας ΚΑΚ θα πρέπει να θεσπίζεται μόνο εάν η συνεργασία στον τομέα των ασφαλίσεων είναι «ειδική» και διαφέρει από τη συνεργασία σε άλλους τομείς, στους οποίους δεν ισχύει ΚΑΚ (δηλαδή στους περισσότερους αυτή τη στιγμή). Η ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με το αν θα πρέπει να ανανεωθεί ο ΚΑΚ έθετε τρία βασικά ερωτήματα σχετικά με κάθε μία από τις τέσσερις κατηγορίες συμφωνιών που απαλλάσσονται από τον ΚΑΚ, και συγκεκριμένα:

- α) εάν οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι ή άλλα θέματα που αφορούν τον τομέα των ασφαλίσεων τον καθιστούν «ειδικό» και διαφορετικό από τους άλλους τομείς, με αποτέλεσμα να υφίσταται αυξημένη ανάγκη συνεργασίας μεταξύ των ασφαλιστών·
- β) εάν όντως συμβαίνει αυτό, κατά πόσο αυτή η αυξημένη ανάγκη συνεργασίας απαιτεί ένα νομικό μέσο όπως ο ΚΑΚ για την προστασία ή τη διευκόλυνσή της· και
- γ) εάν ναι, ποιο είναι το καταλληλότερο νομικό μέσο (δηλαδή, ο ΚΑΚ ως έχει, ή θα ήταν καταλληλότερη η μερική ανανέωση του, η τροποποιημένη ανανέωσή του ή η έκδοση κατευθύνσεων).

3. ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΝΕΩΝΟΝΤΑΙ

5. Βάσει της ανασκόπησης της και μετά από διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερομένους που διήρκεσαν επί μια διετία, η Επιτροπή εξέδωσε το νέο ΚΑΚ [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 267/2010 της Επιτροπής της 24ης Μαρτίου] που ανανεώνει (με τροποποιήσεις) τις απαλλαγές για δύο μορφές συνεργασίας, που αφορούν συγκεκριμένα i) την κοινή κατάρτιση συλλογών στοιχείων, πινάκων και μελετών και ii) την κοινή κάλυψη ορισμένων ειδών ασφαλιστικών κινδύνων (pools).
6. Όταν μια συμφωνία εμπίπτει στις εν λόγω κατηγορίες συμφωνιών αλλά δεν πληροί όλους τους όρους για τη χορήγηση απαλλαγής κατά κατηγορία, πρέπει να πραγματοποιείται μεμονωμένη ανάλυση βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης. Το αναλυτικό πλαίσιο που παρατίθεται στις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας ⁽⁵⁾ («οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές») θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις να εκτιμήσουν τη συμβατότητα των συμφωνιών τους με το άρθρο 101 της Συνθήκης ⁽⁶⁾.

3.1. Κοινή κατάρτιση συλλογών στοιχείων, πινάκων και μελετών

7. Με την προϋπόθεση τήρησης ορισμένων όρων, ο προηγούμενος ΚΑΚ προέβλεπε απαλλαγή για συμφωνίες που αφορούσαν την από κοινού κατάρτιση και διανομή i) υπολογισμών του μέσου κόστους κάλυψης ενός συγκεκριμένου κινδύνου κατά το παρελθόν και ii) πινάκων θνησιμότητας και πινάκων σχετικών με τη συχνότητα των περιπτώσεων ασθενειών, ατυχημάτων και αναπηριών, σε σχέση με τις ασφαλίσεις που εμπεριέχουν στοιχείο κεφαλαιοποίησης. Ο ΚΑΚ απήλλασσε επίσης (με την προϋπόθεση τήρησης ορισμένων όρων) την από κοινού πραγματοποίηση μελετών για τις πιθανές επιπτώσεις των γενικών, εξωγενών ως προς τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, συνθηκών είτε στη συχνότητα ή κλίμακα των μελλοντικών απαιτήσεων για

⁽¹⁾ ΕΕ L 53 της 28.2.2003, σ. 8.

⁽²⁾ Από 1ης Δεκεμβρίου 2009 το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκε από το αντίστοιχο άρθρο 101 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δύο διατάξεις είναι κατ' ουσία ταυτοσημες. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι αναφορές στο άρθρο 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης νοούνται, κατά περίπτωση, ως αναφορές στο αντίστοιχο άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52009DC0138:EL:NOT>

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/competition/sectors/financial_services/insurance_ber_working_document.pdf

⁽⁵⁾ Βλέπε παράγραφο 7 της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 6^{ης} Ιανουαρίου 2001. Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης ΕΚ στις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας (ΕΕ C 3 της 6.1.2001, σ. 2).

⁽⁶⁾ Οι ισχύουσες οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές είναι υπό αναθεώρηση.

ένα δεδομένο κίνδυνο ή κατηγορία κινδύνου είτε στην απόδοση των διαφόρων ειδών επενδύσεων καθώς και τη διανομή των αποτελεσμάτων των εν λόγω μελετών.

αυξημένη ανάγκη συνεργασίας⁽²⁾. Ως εκ τούτου, ο νέος ΚΑΚ απαλλάσσει επίσης τους εν λόγω ομίλους υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

8. Όπως καταλήγει η έκθεση, το κόστος των ασφαλιστικών προϋόντων είναι άγνωστο κατά το χρόνο που συμφωνείται η τιμή για τον κίνδυνο που καλύπτεται. Ο υπολογισμός του κινδύνου αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την αποτίμηση όλων των ασφαλιστικών προϊόντων πράγμα που διαφοροποιεί τον ασφαλιστικό τομέα από άλλους τομείς περιλαμβανομένου του τραπεζικού τομέα. Αυτό καθιστά άκρως σημαντική την πρόσβαση σε στατιστικά στοιχεία του παρελθόντος για να αποτιμηθούν τεχνικά οι κίνδυνοι. Συνεπώς, η Επιτροπή κρίνει ότι η συνεργασία στον τομέα αυτόν αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ασφαλιστικού κλάδου και είναι απαραίτητη για την αποτίμηση των κινδύνων.
9. Η Επιτροπή κρίνει επίσης ότι έχει λόγο να προστατεύσει και να διευκολύνει τη συνεργασία στο συγκεκριμένο τομέα με την έκδοση ΚΑΚ, και ότι η ανανέωση του ΚΑΚ ενδείκνυται για αυτή την κατηγορία συμφωνιών προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν υποβάθμιση της προανταγωνιστικής συνεργασίας.
10. Ωστόσο, η Επιτροπή ανανέωσε την απαλλαγή αφού επέφερε τις ακόλουθες αλλαγές: i) ο όρος «από κοινού υπολογισμοί» αντικαταστάθηκε από τον όρο «κοινή κατάρτιση συλλογών στοιχείων» (που ενδέχεται να περιλαμβάνει επίσης και ορισμένους υπολογισμούς)· ii) διευκρινίζεται ότι η ανταλλαγή πληροφοριών επιτρέπεται μόνο όταν είναι απαραίτητη· και iii) η πρόσβαση σε κοινής χρήσης στοιχεία επιτρέπεται τώρα και σε οργανώσεις καταναλωτών και πελατών (σε αντιδιαστολή προς τα άτομα), εκτός αν υφίστανται λόγοι δημόσιας ασφάλειας.

3.2. Κοινή κάλυψη ορισμένων ειδών κινδύνων (pools)

11. Ο προηγούμενος ΚΑΚ απήλλασσε⁽¹⁾ τη σύσταση και λειτουργία ομίλων συνασφάλισης ή αμοιβαίας ανασφάλισης (pools) για την κοινή κάλυψη νέων κινδύνων καθώς και ομίλων συνασφάλισης ή αμοιβαίας ανασφάλισης (pools) για την κοινή κάλυψη κινδύνων που δεν είναι νέοι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, και συγκεκριμένα, ορισμένα όρια μεριδίου αγοράς.
12. Μετά την ανασκόπηση, η Επιτροπή κρίνει ότι ο επιμερισμός του κινδύνου είναι ζωτικής σημασίας για ορισμένα είδη κινδύνων (όπως πυρηνικοί κίνδυνοι, τρομοκρατία και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι), για τους οποίους οι μεμονωμένες ασφαλιστικές εταιρείες είναι απρόθυμες ή ανίκανες να ασφαλίσουν ολόκληρο τον κίνδυνο, ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα κάλυψης του συνόλου των κινδύνων αυτών. Αυτό καθιστά τον ασφαλιστικό τομέα διαφορετικό από τους άλλους τομείς και δημιουργεί

13. Η Επιτροπή ανανέωσε την απαλλαγή αφού επέφερε τις ακόλουθες αλλαγές: i) αλλαγή της προσέγγισης όσον αφορά τον υπολογισμό του μεριδίου αγοράς με σκοπό την εναρμόνισή του με άλλους γενικούς και τομεακούς κανόνες ανταγωνισμού, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα ακαθάριστα έσοδα από ασφάλιστρα που επιτυγχάνουν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις όχι μόνο εντός του ομίλου, αλλά και εκτός αυτού· και ii) τροποποίηση και επέκταση του ορισμού του όρου «νέοι κίνδυνοι».
14. Από άποψη αυτοαξιολόγησης, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν τρία είδη ομίλων και να καθοριστεί σε ποια κατηγορία εμπίπτει ένας συγκεκριμένος όμιλος. i) Όμιλοι που δεν χρειάζονται την ασπίδα προστασίας ενός ΚΑΚ διότι δεν περιορίζουν τον ανταγωνισμό, στο βαθμό που είναι απαραίτητοι για να μπορούν τα μέλη τους να παρέχουν είδος ασφάλισης που δεν θα ήταν σε θέση να παρέχουν αυτόνομα. ii) Όμιλοι που εμπίπτουν στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης και δεν πληρούν τους όρους του νέου ΚΑΚ αλλά ενδέχεται να πληρούν τους όρους μεμονωμένης απαλλαγής βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. iii) Όμιλοι που μολονότι εμπίπτουν στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης, πληρούν τους όρους του ΚΑΚ.
15. Για τα δύο είδη ii) και iii), είναι απαραίτητο να οριστεί προσεκτικά η σχετική αγορά προϊόντων και η σχετική γεωγραφική αγορά, δεδομένου ότι ο ορισμός της αγοράς αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να εκτιμηθεί κατά πόσο τηρούνται τα όρια μεριδίου αγοράς⁽³⁾. Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁽⁴⁾, σε συνδυασμό με τις σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής και τις επιστολές για θέση στο αρχείο στον τομέα των ασφαλίσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως οδηγός ώστε οι όμιλοι να προσδιορίσουν τη σχετική αγορά δραστηριοτήτων τους.
16. Ωστόσο, από την ανασκόπηση που πραγματοποίησε η Επιτροπή, προέκυψε ότι πολλοί ασφαλιστές χρησιμοποιούσαν εσφαλμένα την απαλλαγή ομίλου που προβλέπεται στον ΚΑΚ ως «γενική απαλλαγή», χωρίς να ελέγχουν προσεκτικά εάν από νομική άποψη ο όμιλος τηρεί τους όρους του ΚΑΚ⁽⁵⁾, όπως απαιτείται.

⁽¹⁾ Επί τρία έτη από την ημερομηνία σύστασης του ομίλου, ανεξαρτήτως του μεριδίου αγοράς του ομίλου.

⁽²⁾ Μια εναλλακτική μέθοδος για την κάλυψη κινδύνων μέσω συνασφάλισης ή αμοιβαίας ανασφάλισης είναι η σύναιμη ad-hoc συμφωνιών συνασφάλισης ή αμοιβαίας ανασφάλισης στην αγορά εγγεγραμμένου κεφαλαίου, που ενδέχεται να αποτελεί λιγότερο περιοριστική επιλογή ανάλογα με την ανάλυση κάθε επιμέρους περίπτωσης.

⁽³⁾ Επιφυλάξεις εκφράστηκαν επίσης σχετικά με τον ορισμό των «νέων κινδύνων».

⁽⁴⁾ ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.

⁽⁵⁾ Ιδίως σε σχέση με τα όρια μεριδίου αγοράς. Επιπλέον, είναι πρωταρχικής σημασίας κάθε όμιλος που καλύπτει νέους κινδύνους και ισχυρίζεται ότι εμπίπτει στον ΚΑΚ να εξασφαλίζει ότι πράγματι καλύπτεται από τον επακριβή ορισμό των νέων κινδύνων στο άρθρο 1 του νέου ΚΑΚ, όπως αναφέρεται στην έκθεση και το έγγραφο εργασίας.

17. Δέον επίσης να σημειωθεί, ότι οι ad-hoc συμφωνίες συνασφάλισης ή αμοιβαίας αντασφάλισης στην αγορά εγγεγραμμένου κεφαλαίου ⁽¹⁾ ποτέ δεν υπήρξαν αντικείμενο κάλυψης από τον ΚΑΚ και παραμένουν εκτός του πεδίου εφαρμογής του νέου ΚΑΚ. Όπως αναφέρεται στην τελική έκθεση της Επιτροπής για την έρευνα στον ασφαλιστικό κλάδο, της 25ης Σεπτεμβρίου 2007 ⁽²⁾, πρακτικές που συνίστανται στην εναρμόνιση των ασφαλιστών (μεταξύ ασφαλιστών μέσω ad-hoc συμφωνιών συνασφάλισης ή αμοιβαίας αντασφάλισης) αν και ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης, ενδέχεται να απαλλάσσονται βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
18. Η Επιτροπή προτίθεται να παρακολουθεί στενά, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού, τη λειτουργία των ομίλων, ώστε να αποκλείσει το ενδεχόμενο γενικών εφαρμογών του ΚΑΚ ή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η εν λόγω στενότερη παρακολούθηση θα εναρμονίζεται με τις περιπτώσεις επιβολής της νομοθεσίας, όταν διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης και/ή του ΚΑΚ εκ μέρους ομίλου.

4. ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΝΕΩΝΟΝΤΑΙ

19. Βάσει της ανάλυσης της Επιτροπής που περιλαμβάνεται στην έκθεση και το έγγραφο εργασίας καθώς και στην εκτίμηση επιπτώσεων του νέου ΚΑΚ, δύο από τις τέσσερις απαλλαγές στον προηγούμενο ΚΑΚ, και συγκεκριμένα οι συμφωνίες για τους τυποποιημένους ασφαλιστικούς όρους (ΤΑΟ) και τους εξοπλισμούς ασφαλείας, δεν ανανεώνονται από το νέο ΚΑΚ. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι συγκεκριμένες συμφωνίες δεν αφορούν ειδικά τον τομέα των ασφαλίσεων, και ως εκ τούτου η ένταξή τους σε νομικό μέσο αυτού του είδους ενδέχεται να οδηγήσει σε αδικαιολόγητη διάκριση σε βάρος άλλων τομέων για τους οποίους δεν ισχύει ΚΑΚ. Επιπλέον, μολονότι από τις εν λόγω δύο μορφές συνεργασίας ενδέχεται να προκύψουν κάποια οφέλη για τους καταναλωτές, η ανασκόπηση κατέδειξε ότι ενδέχεται επίσης να προκύψουν ορισμένα προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκοπιμότερο να αποτελούν αντικείμενο αυτοαξιολόγησης.
20. Μολονότι η μη ανανέωση του ΚΑΚ σε σχέση με τα εν λόγω δύο είδη συνεργασίας συνεπάγεται αναπόφευκτα ελαφρά μικρότερη ασφάλεια δικαίου, θα πρέπει να τονιστεί ότι, από την άποψη αυτή, η ασφάλεια δικαίου του τομέα των ασφαλίσεων θα είναι ίδιου επιπέδου με αυτή των άλλων τομέων για τους οποίους δεν ισχύει ΚΑΚ. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στη συνέχεια, η Επιτροπή σκοπεύει να ασχοληθεί με τις δύο αυτές μορφές συνεργασίας στις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές της.

⁽¹⁾ Βάσει των οποίων μέρος του κινδύνου καλύπτεται από έναν κύριο ασφαλιστή και το υπόλοιπο τμήμα του κινδύνου από άλλους ασφαλιστές που καλούνται να καλύψουν το υπόλοιπο.

⁽²⁾ COM(2007) 556 τελικό: Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Έρευνα σε κλάδο της οικονομίας βάσει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 για την ασφάλιση επιχειρήσεων (τελική έκθεση).

4.1. Τυποποιημένοι ασφαλιστικοί όροι

21. Ο προηγούμενος ΚΑΚ απήλλασσε την από κοινού κατάρτιση και διανομή μη δεσμευτικών τυποποιημένων ασφαλιστικών όρων (ΤΑΟ) άμεσης ασφάλισης ⁽³⁾.
22. Βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που συγκέντρωσε στη διάρκεια της ανασκόπησης της, η Επιτροπή δεν θεωρεί πλέον ότι απαιτείται τομεακός ΚΑΚ, δεδομένου ότι η συνεργασία όσον αφορά τους ΤΑΟ δεν αποτελεί ειδικό χαρακτηριστικό του τομέα των ασφαλίσεων, αλλά είναι κοινή σε πολλούς άλλους, όπως τον τραπεζικό, για τους οποίους δεν ισχύει ΚΑΚ. Δεδομένου ότι οι ΤΑΟ δεν αποτελούν ειδικό χαρακτηριστικό του τομέα των ασφαλίσεων, θεωρείται σκόπιμο κάθε είδους καθοδήγηση σχετικά με τους ΤΑΟ να παρέχεται στον τομέα συνολικά και με τη μορφή οριζόντιου μέσου.
23. Η Επιτροπή κρίνει ότι σε πολλές περιπτώσεις οι ΤΑΟ μπορεί να έχουν θετικά αποτελέσματα για τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, οι ΤΑΟ επιτρέπουν τη σύγκριση ασφαλιστικών συμβολαίων που προσφέρουν οι διάφοροι ασφαλιστές, γεγονός που επιτρέπει στους πελάτες να εξακριβώνουν ευκολότερα το περιεχόμενο των εγγυήσεων και διευκολύνει την αλλαγή ασφαλιστών και ασφαλιστικών προϊόντων. Ωστόσο, μολονότι είναι αναγκαίο οι καταναλωτές να έχουν τη δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ ασφαλιστικών προϊόντων, η υπερβολική τυποποίηση μπορεί να αποβεί σε βάρος τους και να οδηγήσει σε εξάλειψη του ανταγωνισμού των τιμών. Επιπλέον, δεδομένου ότι ορισμένοι ΤΑΟ ενδέχεται να είναι άνισοι, θεωρείται σκοπιμότερο οι ίδιες οι επιχειρήσεις να πραγματοποιούν την αυτοαξιολόγησή τους βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης στην περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 101 παράγραφος 1 της Συνθήκης για να αποδείξουν ότι η συνεργασία της οποίας αποτελούν μέρος προσφέρει οφέλη από άποψη αποτελεσματικότητας, δίκαιο τμήμα των οποίων καταλήγει στους καταναλωτές ⁽⁴⁾.
24. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή προτίθεται να επεκτείνει τις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές της για να συμπεριλάβει και ΤΑΟ για όλους τους τομείς. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές είναι υπό αναθεώρηση και το πρώτο εξάμηνο του 2010 προβλέπεται η δημοσίευση σχεδίου των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για διαβούλευση με τους άμεσα ενδιαφερομένους.

⁽³⁾ Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ια) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 358/2003.

⁽⁴⁾ Ορισμένες από τις ρήτρες που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 του προηγούμενου ΚΑΚ, δηλαδή του κανονισμού αριθ. 358/2003, παραμένουν σε ισχύ για την αυτοαξιολόγηση συμφωνιών βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης, και ιδίως αυτών που έχουν επιπτώσεις στις τιμές και την καινοτομία προϊόντων. Ιδιαίτερα, για παράδειγμα, ρήτρες που i) περιέχουν ένδειξη σχετικά με το επίπεδο των εμπορικών ασφαλιστών· ii) αναφέρουν το ποσό της ασφαλιστικής κάλυψης ή το μέρος που πρέπει να καταβάλει ο ίδιος ο αντισυμβαλλόμενος· ή iii) επιβάλλουν εκτεταμένες καλύψεις οι οποίες συμπεριλαμβάνουν κινδύνους στους οποίους σημαντικός αριθμός αντισυμβαλλομένων δεν εκτίθεται ταυτόχρονα· iv) επιβάλλουν στον αντισυμβαλλόμενο να καλύπτει στον ίδιο ασφαλιστή διαφορετικούς κινδύνους.

4.2. Εξοπλισμοί ασφαλείας

25. Ο προηγούμενος ΚΑΚ κάλυπτε i) τεχνικές προδιαγραφές, κανόνες ή κώδικες πρακτικής σχετικά με τους εξοπλισμούς ασφαλείας και τις διαδικασίες για την αξιολόγηση και έγκριση της συμμόρφωσης των εξοπλισμών ασφαλείας με τις εν λόγω προδιαγραφές καθώς και ii) τεχνικές προδιαγραφές, κανόνες ή κώδικες πρακτικής για την εγκατάσταση και συντήρηση των εξοπλισμών ασφαλείας και διαδικασίες για την αξιολόγηση και έγκριση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων που είναι υπεύθυνες για την εγκατάσταση ή συντήρηση των εξοπλισμών ασφαλείας, με τις εν λόγω προδιαγραφές.
26. Ωστόσο, η Επιτροπή κρίνει ότι η θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών εμπίπτει στο γενικό τομέα του καθορισμού προδιαγραφών, που δεν αποτελεί μοναδικότητα του ασφαλιστικού κλάδου. Δεδομένου ότι αυτό το είδος συμφωνιών δεν αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ασφαλιστικού τομέα, θεωρείται σκόπιμο κάθε είδους καθοδήγηση να παρέχεται στον τομέα συνολικά και με τη μορφή οριζόντιου μέσου. Αυτό συμβαίνει ήδη, δεδομένου ότι το σημείο 6 των οριζόντιων κατευθυντήριων γραμμών παρέχει καθοδήγηση όσον αφορά τη συμβατότητα των τεχνικών προδιαγραφών με το άρθρο 101 της Συνθήκης. Επιπλέον, οι κατευθυντήριες γραμμές είναι υπό αναθεώρηση και, το πρώτο εξάμηνο του 2010 προβλέπεται η δημοσίευση σχεδίου των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών για διαβούλευση με τους άμεσα ενδιαφερομένους.
27. Επιπλέον, οι συμφωνίες αυτές καλύπτονται από τον ΚΑΚ, στο βαθμό που δεν υπάρχει εναρμόνιση σε επίπεδο Ένωσης. Η ανασκόπηση της Επιτροπής κατέδειξε ότι τα περιθώρια του

ΚΑΚ είναι περιορισμένα, δεδομένου ότι η σχετική εναρμόνιση είναι πλέον εκτενής. Όσον αφορά τον περιορισμένο χώρο όπου δεν υπάρχει ακόμη εναρμόνιση σε επίπεδο Ένωσης, οι λεπτομερείς εθνικοί κανόνες έχουν ως αποτέλεσμα τον κερματισμό της εσωτερικής αγοράς, την υποβάθμιση του ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών εξοπλισμών ασφαλείας σε όλα τα κράτη μέλη και λιγότερες επιλογές για τους καταναλωτές, δεδομένου ότι οι καταναλωτές δεν έχουν καμία ασφάλιση σε περίπτωση που οι μηχανισμοί ασφαλείας τους δεν συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές που έχουν θεσπίσει από κοινού οι ασφαλιστές.

28. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν ανανέωσε τον ΚΑΚ για αυτές τις κατηγορίες συμφωνιών.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

29. Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αξιολογούν προσεκτικά τη συνεργασία τους όσον αφορά, αφενός, την κοινή κατάρτιση συλλογών στοιχείων, πινάκων και μελετών, και, αφετέρου, ομίλους, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζει ο ΚΑΚ, ώστε να αποφεύγεται μια γενική εφαρμογή του ΚΑΚ.
30. Σχετικά με την αυτοαξιολόγηση βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για συνεργασία όσον αφορά τους ΤΑΟ και τους εξοπλισμούς ασφαλείας, οι επιχειρήσεις διαθέτουν δύο νομικά μέσα, συγκεκριμένα τις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές (προς το παρόν υπό αναθεώρηση) και τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ C 101 της 27.4.2004, σ. 97.